

Niets is wat het lijkt in Marres

Bij de expositie 'Superstition' in het Maastrichtse cultuurhuis Marres wordt een flink beroep gedaan op de fantasie van de bezoeker. Niets is wat het lijkt. Stap binnen en verbaas je. „En wees niet gefrustreerd als je niet begrijpt wat je ziet.”

MAASTRICHT
DOOR ROB COBBEN

Aan het eind van de gang op de eerste verdieping van het monumentale pand in de Maastrichtse Capucijnenstraat, waaien flarden hypnotiserende, oosterse klanken de bezoeker tegemoet. Ze komen uit een zaal waar een metershoge pruik van git-zwarte, lange haren staat. Op een videoscherm zien we de Deense kunstenaar en performer Lillbeth Cuenca Rasmussen dansen. Gehuld in diezelfde langharige pruik, die fungeert als een burka. Even later zien we haar, in dezelfde outfit, over de vloer kruipen. Nu als een schuchtere, Afghaanse windhond. De installatie van Rasmussen is een aanklacht tegen de mannelijke overheersing in culturen waar vrijgevochten vrouwen, transgenders, homo's en lesbiennes en alle anderen die zich niet laten temperen door bekrompen geesten, moeten vrezen voor hun leven. Tegelijkertijd kaart ze de westerse hypocrisie aan. „Julie bepalen in welke conflicten jullie te schieten, maar die hulp is nooit gratis”, zingt ze. De installatie *Afghaan Hound*, die Rasmussen maakte voor de Biennale van Venetië, werkt vervreemdend. Mannen blijken vrouwen te zijn en andersom. Het duurt even voordat de kijker in de gaten heeft wat ie eigenlijk te zien krijgt. En dat is precies wat Marres met de tentoonstelling *Superstition* (bijgeloof)

wil bewerkstelligen, zegt directeur Valentijn Byvanck. „Bijgeloof is iets wat we niet begrijpen en roept veel vragen op. In feite gaat het om verhalen over het onverklaarbare. Maar wees niet gefrustreerd als je niet begrijpt wat je ziet.”

Magie

Curator van de expositie is de Belgische kunstenaar Erich Weiss. Diens leven hangt, volgens hemzelf dan, aan elkaar van opmerkelijke toevalligheden. Zo is hij geboren op 6-6-1966 en heeft hij nagenoeg dezelfde naam als circusartiest en goochelaar Erik Weiss, beter bekend als boeienkoning Harry Houdini. In de verbeelding van de curator zijn toeval, gezichtsbedrog, magie, onderbewustzijn en bijgeloof met elkaar verknoot. De Belg benaderde vijftien, internationaal befaamde kunstenaars, die met het thema bijgeloof aan de slag gingen. Sommigen hebben het onderwerp bijna letterlijk opgevat. Zoals kunstenaar Mungo Thomson uit Californië. Hij verwerkte veldopnames

Dit kunstwerk wordt vernietigd als u er niet meer naar kijkt en hersteld wanneer u er weer naar kijkt.

Stefan Brüggemann

Multimedia-installatie Afghaan Hound van Lillbeth Cuenca Rasmussen. FOTO LOLAINE BODEWES

van krekelgeluiden - in de middeleeuwen geloofden mensen dat het geluk brengt om een krekeltje in een kooitje in huis te houden - in een orkestraal muziekstuk, waarbij de krekelsolo's de ene keer worden uitgevoerd door klarinet en viool, en de andere keer door fluit en percussie. De muziek komt uit kleine speakers die in kooitjes op de grond staan.

Kalkpoeder

De bijdrage van de Zwitser Nils Novazweeft tussen illusie en werkelijkheid in. Hij zet een van de ruimtes in Marres letterlijk op zijn kop door een foto van een van de muren en de vloer ondersteeboven te presenteren. Germaine Kruijff ging aan de slag met een Kannadi-spie-

gel, die volgens inwoners van de Indiase deelstaat Kerala zorgt voor geluk. De vloer in de kamer waar de spiegel hangt, heeft ze deels laten verdwijnen onder een laagje wit kalkpoeder. Doordat de bezoekers dichtbij de spiegel proberen te komen, verandert haar kunstwerk voortdurend van vorm. In de gang stuit u we open meterslange tekst van de Mexicaan Stefan Brüggemann. Dit kunstwerk wordt vernietigd als u er niet meer naar kijkt en hersteld wanneer u er weer naar kijkt, staat er dikke letters op de muur gekalkt. Wie het gelooft, mag het zeggen...

Superstition. Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur, Maastricht, t/m 25/11.

Nils Nova keert een van de zalen van Marres ondersteeboven. FOTO LOLAINE BODEWES